

LJEKARNA OPĆE BOLNICE PULA

Radmila Brajković, Maja Korman

Prema nekim izvorima djelatnost Bolničke ljekarne osnovana je još 1896. godine. Ispočetka bila je smještena u prizemlju Internog odjela, da bi se napokon u kolovozu 1975. preselila u funkcionalnije prostorije prizemlja, paviljona u kojem su još bile prostorije transfuzije, hitne pomoći i Kirurška poliklinika. Krajem ljeta 2000. godine ljekarna je preseljena u prostorije bivše praonice, zasebne zgrade na kraju lijevog krila bolnice u Negrijevoj ulici, gdje i danas djeluje.

Razdoblje od 1991. do danas vrijeme je burnih događaja u našoj državi, što se odražavalo i na područje zdravstvene struke. U tom razdoblju svakako treba istaknuti poseban doprinos Domovinskom ratu. Na samom početku stvaranja Hrvatske vojske, Farmaceutska djelatnost, tadašnjeg Medicinskog centra u Puli, preuzela je njenu sanitetsku opskrbu uključujući i lijekove, te je u više navrata upućivala

pomoć na ratišta. U toj su ljekarni radili farmaceutski tehničari, medicinske sestre i po potrebi drugi zdravstveni profili.

U srpnju 1991. počele su stizati prve donacije te je 1992. godine osnovana Ljekarna donacije koja je djelovala do 1998. pod nadzorom Stožera saniteta. Bila je smještena u prostorima bivše radiologije na starom ulazu u Bolnicu. Pošiljke su uglavnom organizirano stizale iz Republičkog centra za raspodjelu lijekova, Caritasa, Crvenog križa i drugih humanitarnih organizacija. Nastojalo se da Bolnička ljekarna bude glavno mjesto prihvata donacija, kako bi se najbolje ocijenila kvaliteta robe, stručno uskladištila i na najbolji način iskoristila. Uspostavljena je dobra komunikacija s domovima zdravlja, ljekarnama na području Istre, kao i s drugim bolnicama na području Hrvatske s kojima se izmjenjivala nedostatna roba. Ljekarnu donacije posjećivali su prognanici i izbjeglice iz ugroženih

krajeva, ali i građani Pule, posebice starije osobe. U tom razdoblju kroz ljekarnu je prošlo oko 800 humanitarnih pošiljaka.

Na inicijativu tadašnjeg ravnatelja dr. Irenka Srdoča 1994. godine osnovana je Komisija za lijekove, kasnije Povjerenstvo za lijekove, u čijem vijeću je i član iz područja farmacije. Povjerenstvo za lijekove odgovorno je za praćenje potrošnje lijekova i medicinskih proizvoda, te je dužno predlagati mjere za racionalnu uporabu lijekova, nadzirati ispitivanje lijekova i medicinskih proizvoda u zdravstvenoj ustanovi, izdavati odobrenja za korištenje lijekova koji zahtijevaju takvu suglasnost te ih upućivati prema HZZO-u i odobravati nabavku lijekova koji nisu definirani Bolničkom listom lijekova. Odmah po osnutku Povjerenstvo je sastavilo listu rezervnih antibiotika koji se smiju izdavati samo uz predočenje pravilno ispunjenog obrasca najviše za tri dana terapije. Obrazac rezervnog antibiotika bio je tada novina, a danas već uhodana praksa koja se pokazala opravdana ne samo s farmakoeкономskog već i medicinskog aspekta.

Danas Bolnička ljekarna opskrbljuje lijekovima i medicinskim potrošnim materijalom četrdesetak različitih odjela na dvije

lokacije u Negrijevoj i Zagrebačkoj ulici. Iako je primarno zatvorenog tipa, odnosno namijenjena zadovoljavanju farmakoterapijskih potreba bolničkih pacijenata, postoji i poseban način opskrbe izvanbolničkih pacijenata kad su u pitanju rijetki i specifični lijekovi koji nisu obuhvaćeni Bolničkom listom lijekova, a za pacijenta je izglasana suglasnost Povjerenstva za lijekove, kao i odobrenje HZZO-a.

Primanje i izdavanje lijekova i medicinskog potrošnog materijala u ljekarni dinamičan je proces neprestanog kruženja robe. Dnevno se zaprimi desetak pošiljki različitih dostavljača, te učini oko 400 primki mjesečno. Prema zahtjevima odjela slažu se trebovanja, oko dvadesetak dnevno, deset redovnih i desetak hitnoća. Izrada tjednog rasporeda izdavanja trebovanja donekle je uskladila potražnju velikog broja odjela s našim kadrovskim kapacitetima.

Trebovanja se obrade dnevno i to stručno i financijski. Zahvaljujući informatizaciji, koja se intenzivno provodi od 1996. godine, kao i postojanju integriranoga informatičkog sustava u koji je ljekarna uključena 2000. godine, svaka djelatnost ima uvid u novčanu vrijednost traženoga

i izdanog materijala, što olakšava odjelima mjesečno planiranje i organizaciju potrošnje unutar zadanih bolničkih limita.

Zadaća Bolničke ljekarne nije samo izdavanje lijekova. U jedinici za proizvodnju magistralnih i galenskih pripravaka mjesečno se pripravi pedesetak različitih pripravaka, vrši se svakodnevna destilacija vode u destilatoru te sterilizacija suhim zrakom i vodenom parom.

Ljekarna je izvor informacija o lijekovima, generičkim lijekovima, novim pripravcima, načinu doziranja. Prati se izdavanje rezervnih antibiotika koje je regulirano posebnim obrascem, a odnedavno, ljekarna je i posljednje mjesto kontrole izdavanja parenteralnih antibiotika po pacijentu.

Posljednjih godina dogodile su se višestruke promjene u zdravstvu, s ciljem približavanja i usklađivanja s Europskom Unijom. Ustanovljene su dvije liste lijekova, Osnovna i Dopunska, zatim Lista posebno skupih lijekova.

Širenje tržišta lijekova i asortimana medicinskoga potrošnog materijala svakako u budućnosti zahtijeva odvajanje ta dva segmenta kao zasebne cjeline unutar Bolničke ljekarne, kao što je već praksa u drugim bolnicama u Hrvatskoj.

Zakonom iz 2004. predviđena je centralizirana priprava citostatika u Bolničkoj ljekarni. Naravno, postoje prostorni i kadrovski preduvjeti koji se moraju prije toga ispuniti. Zato smo u planu za izgradnju nove bolnice predvidjeli takva rješenja.

Ljekarnička djelatnost u novoj bolnici predviđena je kao moderna bolnička ljekarna, koja sačinjava sve organizacijske cjeline suvremene ljekarne: odsjek za izdavanje lijekova s podjedinicom za jediničnu terapiju, odsjek za izdavanje medicinskoga potrošnog materijala, odsjek za pripravu magistralnih i galenskih pripravaka te analitički laboratorij, odsjek za centraliziranu pripravu citostatika, te informacijsko edukativni odsjek namijenjen pružanju različitih informacija liječnicima, bolničkom osoblju, pacijentima i građanstvu gdje će se provjeravati interakcije lijekova, prijavljivati nuspojave, vršiti prilagodbe doze te dobiti stručan savjet u vezi lijekova i ljekovitih pripravaka, te pratiti farmakoe-konomske analize, u suradnji s kliničkim farmakologom.

Suvremena ljekarnička djelatnost podrazumijeva timsku suradnju i zajedništvo svih zdravstvenih stručnjaka s pacijentom radi sigurnog uspjeha integrirane zdrav-

stvene skrbi. Pri tome je važno naglasiti načela i standarde ljekarničke etike koje treba stalno razvijati i njegovati, s obzirom na buran razvoj znanosti, farmakoterapije i globalnih društvenih odnosa.

Farmaceuti Bolničke ljekarne članovi su Hrvatskog farmaceutskog društva, odnosno Sekcije za bolničku ljekarničku djelatnost preko koje aktivno djeluju. Također članovi su Hrvatske ljekarničke komore, samostalne i neovisne strukovne organizacije koja predstavlja i zastupa ljekarničku struku i ljekarničku djelatnost u Republici Hrvatskoj koja djeluje od 1995. Vijeće komore donosi odluku o priznavanju i vrednovanju stručnog usavršavanja, te Hrvatska ljekarnička komora izdaje i produžuje odobrenje za samostalan rad ovisno o ispunjenim uvjetima. Bolnički farmaceuti redovno se usavršavaju putem tečajeva trajne izobrazbe te aktivno sudjeluju na domaćim i stranim simpozijima i kongresima.

Razvoj medicine u pogledu novih dijagnostičkih postupaka, metoda liječenja, razvoj tehnologije lijekova i medicinskog potrošnog materijala, kao i povećana zdravstvena svijest javnosti neki su od uzroka promjena u ljekarništvu. Prepoznat je doprinos ljekarnika kao stručnjaka u boljoj i ekonomičnijoj zdravstvenoj skrbi, odnosno odgovornosti ljekarnika za ishod liječenja. Ovakvi trendovi, već utvrđeni u većini razvijenijih zemalja krajem prošlog stoljeća, prati i program Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta u Zagrebu, na kojem se 2004. osniva Centar za primijenjenu farmaciju. Stručni poslijediplomski studiji, kao i specijalizacije iz kliničke farmacije i farmakoekonomike, već su predočeni u

planu stručnih usavršavanja djelatnosti. Maja Koroman započela je 2005. poslijediplomski studij farmaceutske znanosti iz područja Biomedicina i zdravstvo.

Ljekarna trenutno broji sedam zaposlenika: dva farmaceuta, četiri farmaceutska tehničara i jednu medicinsku sestru na ispmoći.

Krajem 1999. godine u mirovinu odlazi mr. pharm. Gracijela Kajfeš, specijalist farmaceutske tehnologije. Dugogodišnja uspješna rukovoditeljica Djelatnosti, uvijek optimistična i puna entuzijazma, provela je gotovo cijeli svoj radni vijek u Bolničkoj ljekarni (1960-1999).

Početkom 2000. godine vođenje djelatnosti Bolničke ljekarne preuzima mr. pharm. Radmila Brajković.

U zasluženu mirovinu otišli su:

Vaska Žmavc, farm. tehničar (1993)
mr. pharm. Gracijela Kajfeš (1999)
mr. pharm. Ljubica Filipović (2005)

Djelatnost napustili na osobni zahtjev:

mr. pharm. Vlatko Mijakovski (1993)
Dolores Žulić, farmaceutski tehničar (2003)
Radmila Škrbina, farmaceutski tehničar (2004)

Priznanja:

Zbor Narodne garde 119. brigade Pula - *Zahvalnica za materijalnu potporu u stvaranju Hrvatske vojske;*
Zrakoplovna baza Pula - *Zahvalnica za materijalnu potporu u stvaranju Hrvatske vojske;*
Nekoliko djelatnika primilo je priznanje za višegodišnji rad.